

Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

■ Vedení NeRV informuje	str. 2
■ Odbory a ekonomika	str. 3
■ Odpovědnost firem	str. 3
■ Ze zápisníku M. Novotného	str. 3
■ Uchazeči o zaměstnání	str. 5
■ BOZP	str. 7
■ Jednalo Ústředí OSŽ	str. 7
■ O zdraví...	str. 8
■ Tip na dovolenou	str. 9
■ Tip na výlet	str. 10
■ Léto u moře	str. 12
■ Blahopřejeme	str. 12

Jednal NeRV OSŽ

Úspěšné prosazování nárůstu mezd

Připravil Milan Sedlák

Druhé řádné jednání Nedrážního republikového výboru OSŽ po VIII. sjezdu OSŽ se konalo 14. června 2022 v Praze, v Domě Bohemika v sídle OSŽ ve Vysočanech.

Na programu byla kontrola usnesení a zápisu č. 1 ze dne 12. dubna, informace z Představenstva a Ústředí OSŽ, vyhodnocení podnikových kolektivních smluv, informace z Výborů OSŽ a ZO OSŽ a jako obvykle organizační záležitosti. Na závěr bylo přijato usnesení.

Jednání ocenilo, že uložené úkoly jsou plněny, mnohé z nich podle zadání průběžně. Tradičně je třeba řešit situaci v ZO OSŽ ve společnosti NYMWAG, a to další fungování této základní organizace.

Proběhlo jednání s personálním ředitelem společnosti za účasti bývalého předsedy ZO Miroslava Balatky, který přislíbil, že bude řešení nastálé situace nápomocen. Zaměstnavatel se pro fungování odborů u společnosti vyslovil kladně. Další jednání budou směřovat ke svolání členské schůze, kde se rozhodne, zdali bude organizace pokračovat nebo se zruší.

Informace z jednání P OSŽ, Ú OSŽ a RHSD podala Bc. Renata Dousková.

Stálým bodem jednání je informace z OSŽ Slovakia. Ústředí OSŽ schválilo přestavbu Ho-

V čele jednání NeRV jsou zleva místopředseda NeRV Tomáš Šlachta, místopředsedkyně OSŽ a předsedkyně NeRV Bc. Renata Dousková a místopředsedkyně NeRV Magdalena Stránská

telu Skalka. Byla představena vizuální prezentace, probíhá legislativní část příprav, budou probíhat vrtvy ohledně spodních vod.

Přestavba areálu Gočár je dokončena, cena je stanovena, objednávky a informace jsou uvedeny na webu rekreaceosz.cz – viz. str. 8 tohoto magazínu.

Co se týče hotelu Ostrý, přestavba je ukončena a hotel Oddech je rovněž v provozu, apartmánový dům Orion má obsazenost cel-

kem vysokou, projevuje se zvýšený zájem rekreatantů o vlastní dopravu do Řecka.

Dalšími body těchto jednání byly: nabídka kalendářů OSŽ, novelizace příruček knihovničky OSŽ, vznik sportovního portálu, pracuje na tom mezinárodní oddělení. Proběhl IFEF, kongres esperantistů v Berouně, připravuje se účast členů P OSŽ pro návštěvu veletrhu Innotrans, který se bude konat letos v září v Berlíně. Rovněž se řešila otázka podpůrného fondu a příspěvku, plnění rozpočtu OSŽ za I. čtvrtletí roku, který je vyrovnaný, dále stav členské základny, návrh vzdělávacích aktivit na II. pololetí a jejich vyhodnocení za I. pololetí. ČD Travel loňskou covidovou situaci zvládl, pro členy NeRV stále platí dohoda – 10 % sleva z nedotované ceny na zájezdy pořádané ČD Travel.

Valná hromada USIC, řešila návrh změn stanov.

Na přetřes přišly sportovní akce OSŽ a problematika účtování sportovců, kterým nelze hradit účast z FKSP zaměstnavatelů a nejsou členy OSŽ. Tito sportovci musí být členy OSŽ nebo budou muset hradit startovné z vlastních prostředků. Je tedy nutná úprava textu v propozicích OSŽ ke sportovním akcím – k této problematice probíhá jednání.

Pokračování na str. 6

Hromadné propouštění ve firmě

Hromadné propouštění představuje pro zaměstnavatele spoustu povinností, které **si musí plnit vůči samotným zaměstnancům, ale také vůči odborům**, pokud u něj působí, a **vůči úřadu práce**.

Pro zaměstnance hromadné propouštění znamená, že **když něco zaměstnavatel opomene nebo nestihne včas, prodlouží se mu výpověďní doba**. I poté, co by jinak už uplynula běžná výpověďní doba.

O hromadné propouštění jde, jestliže **v období 30 kalendářních dnů na základě výpovědi od zaměstnavatele končí pracovní poměr nejméně**

- 10 zaměstnanců u zaměstnavatele zaměstnávajícího od 20 do 100 zaměstnanců,
- 30 zaměstnanců u zaměstnavatele zaměstnávajícího více než 300 zaměstnanců,
- Pokud ovšem dostalo výpověď aspoň 5 zaměstnanců, tak se připočítávají i zaměstnanci, kteří uzavřeli dohodu o skončení pracovního poměru

Hromadné propouštění se týká jen situace, když za uvedených podmínek (počtu propouštěných zaměstnanců) dochází k ukončení pracovního poměru z tzv. **organizačních důvodů, a to podle § 52 zákoníku práce**

- písm. a) ruší-li se zaměstnavatel nebo jeho část,
- písm. b) přemísťuje-li se zaměstnavatel nebo jeho část,
- písm. c) stane-li se zaměstnanec nadbytečným vzhledem k rozhodnutí o změně úkolů zaměstnavatele, technického vybavení, o snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivnosti práce nebo o jiných organizačních změnách.

Pozor: Nerozhoduje počet podaných výpovědí zaměstnavatelem, ale počet na jednu končících pracovních poměrů!!! Např. Může nastat situace, kdy někteří ze zaměstnanců, kteří dostali výpověď pro nadbytečnost, na delší dobu onemocní. Z důvodu ochrany se těmto zaměstnancům v pracovní neschopnosti prodlouží výpověďní doba i celý pracovní poměr. Nakonec se může ukázat, že vůbec nejsou zařazeni do hromadného propouštění.

Mezi hlavní povinnosti zaměstnavatele při hromadném propouštění patří, že **musí včas, nejpozději 30 dnů předem písemně informovat** příslušnou odborovou organizaci a radu zaměstnanců. Musí s nimi projednat **svůj záměr, důvody a opatření týkající se zmírnění nepříznivých důsledků hromadného propouštění pro zaměstnance**. V případě, že u zaměstnavatele odbory nebo rada zaměstnanců nepůsobí, musí zaměstnavatel informovat a jednat s každým jednotlivým zaměstnancem, kterého se má hromadné propouštění týkat.

Zároveň musí zaměstnavatel také **písemně informovat místně příslušnou krajskou pobočku úřadu práce** (určenou podle působnosti zaměstnavatele), a to o opatřeních výše uvedených a o dalších předepsaných skuteč-

nostech. Prokazatelně pak musí zaměstnavatel doručit místně příslušné krajské pobočce úřadu práce písemnou zprávu o svém rozhodnutí o hromadném propouštění a výsledcích jednání s příslušnou odborovou organizací a s radou zaměstnanců a uvést v této zprávě všechny požadované údaje.

Pokud zaměstnavatel nestihne včas doručit zprávu o svém rozhodnutí hromadně propouštět a o výsledcích jednání s odbory, radou zaměstnanců nebo zaměstnanci samotnými, dojde k prodloužení výpověďní doby hromadně propouštěných zaměstnanců.

I při hromadném propouštění platí klasická dvouměsíční výpověďní doba, **kteřá začíná prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi a končí uplynutím posledního dne dalšího** (druhého) kalendářního měsíce. Pracovní poměr hromadně propouštěného zaměstnance skončí na základě výpovědi nejdříve po uplynutí doby 30 dnů po sobě jdoucích od doručení písemné zprávy zaměstnavatele krajské pobočce úřadu práce. Toto ustanovení neplatí pouze tehdy, pokud zaměstnanec prohlásí, že na prodloužení výpověďní doby netrvá, protože si kupříkladu sehnal novou práci, nebo bylo-li vydáno rozhodnutí o úpadku zaměstnavatele.

Případnému prodloužení pracovního poměru se zaměstnavatel vyhne pouze uzavřením dohody o rozvázání pracovního poměru s pevným datem skončení pracovního poměru, nikoli dalším legislativním povinností.

R.D.

Informování odborových organizací

Hlavní legislativou je pro odborové organizace Zákon č. 262/2006, Zákoník práce (dále jen ZP) v platném znění s prováděcími předpisy. Ten také stanovuje povinnost zaměstnavatele vůči odborové organizaci (zaměstnanců) a určuje, v kterých případech je zapotřebí dohoda nebo souhlas, o čem je povinná informovat a co musí projednat.

Jednou z povinností zaměstnavatele vůči odborové organizaci je **informování**. Slouží jako poskytnutí nezbytných údajů pro potřebu posouzení a v rámci přípravy na projednání. **V rámci informování se neočekává zpětná odezva**, pokud informace nejsou v rámci přípravy na projednání, např. při oznámení o osobě, která je oprávněná jednat s odborovou organizací.

Pro informování a projednávání je vhodné se zaměstnavatelem dohodnout lhůty, např. 1x za měsíc.

Informování dle § 279 ZP – Zaměstnavatel je povinen informovat zaměstnance o

- ekonomické a finanční situaci zaměstnavatele a jejím pravděpodobným vývoji,
- činnosti zaměstnavatele, jejím pravděpodobným vývoji, jejích důsledcích na životní prostředí a jeho ekologických opatřeních,

c) právním postavení zaměstnavatele a jeho změnách, vnitřním uspořádáním a osobě oprávněné jednat za zaměstnavatele v pracovněprávních vztazích, o převažující činnosti zaměstnavatele označené kódem Klasifikace ekonomické činnosti a uskutečněných změnách v předmětu činnosti zaměstnavatele,

d) základních otázkách pracovních podmínek a jejich změnách,

e) záležitostech v rozsahu projednání, s takovým předstihem, aby k těmto bodům mohla odborová organizace zaujmout stanovisko, posoudit a připravit na projednání,

f) opatřeních, kterými zaměstnavatel zajišťuje rovné zacházení se zaměstnanci a zaměstnankyněmi a zamezení diskriminace,

g) nabídky volných pracovních míst na dobu neurčitou, která by byla vhodná pro další pracovní zařazení zaměstnanců pracujících u zaměstnavatele v pracovním poměru uzavřeném na dobu určitou,

h) bezpečnosti a ochraně zdraví při práci v rozsahu stanoveném v § 101 až § 106 odst. 1 a § 108 ZP a zvláštním zákonem č. 309/2006 Sb., ve znění zákona č. 362/2007 Sb.

i) záležitosti v rozsahu stanoveném ujednáním o zřízení evropské rady zaměstnanců nebo na základě jiného ujednaného postupu pro informace a projednání na nadnárodní úrovni nebo v rozsahu stanoveném v § 297 odst. 5. ZP.

Zprávy o nově vzniklých pracovních poměrech – § 38 odst.3 ZP. Zaměstnavatel je povinen předkládat odborové organizaci ve lhůtách s ní dohodnutých zprávy o nově vzniklých pracovních poměrech.

Oznámení o skončení PP, kde není nutný souhlas nebo projednání – § 61 odst.5 ZP. S jinými případy rozvázání pracovního poměru je zaměstnavatel povinen seznámit odborovou organizaci ve lhůtách s ní dohodnutých.

Hromadné propouštění – § 62 odst.2 ZP. Podání informace k projednání. Před dáním výpovědi jednotlivým zaměstnancům je zaměstnavatel povinen o svém záměru včas, nejpozději 30 dnů předem, písemně informovat odborovou organizaci; rovněž je povinen informovat o

- důvodech hromadného propouštění,
- počtu a profesním složením zaměstnanců, kteří mají být propuštěni,
- o počtu a profesním složení všech zaměstnanců, kteří jsou u zaměstnavatele zaměstnáni,

d) o době, v níž se má hromadné propouštění uskutečnit,

e) hlediscích navržených pro výběr zaměstnanců, kteří mají být propuštěni,

f) odstupném, popřípadě dalších právech propuštěných zaměstnanců.

K hromadnému propouštění dochází ve výjimečných případech a **podléhá projednání**, kterému se budeme věnovat příště..

T.Š.

SPOLEČENSKÁ ODPOVĚDNOST FIREM

Nový průzkum v USA zjistil, že zaměstnanci soukromých podniků, ve kterých fungují zaměstnanecké plány vlastnictví akcií (employee stock ownership plans, ESOP), kladou větší důraz na to, aby se jejich společnosti věnovaly společenské odpovědnosti firem než zaměstnanci podniků, ve kterých

ESOP nejsou. Průzkum také zjistil, že společnosti vlastněné zaměstnanci s větší pravděpodobností splňují tato očekávání, přičemž zaměstnanci společností s ESOP hodnotí své zaměstnavatele lépe než jejich kolegové ve společnostech, kde ESOP nejsou, pokud jde o investice do komunity, dobrovolnictví, ekonomické příležitosti a sociální spravedlnost.

Zároveň v Polsku výroční zpráva Fóra odpovědného podnikání vyzdvihuje skupinu Ang

za její osvědčené postupy. Skupina Ang je jediným zprostředkovatelem úvěrů a pojištění v Polsku, který působí na bázi zaměstnaneckého vlastnictví. **—RED—**

PRVNÍ VEŘEJNÁ VODÍKOVÁ PLNÍCÍ STANICE

Společnost Vítkovice, a.s. otevřela v Ostravě první veřejnou vodíkovou plnicí stanici pro osobní automobily v České republice. Vybudování této stanice přišlo cca na 14 milionů Kč a je ve zkušebním provozu. Kapacitní předpoklad je na cca 10 aut denně a do budoucna ji lze kapacitně rozšířit až na 40 aut denně.

Otevírací doba je v pracovní dny od 7 do 17 hodin. Zaváděcí jednotná cena je 2 500 Kč nebo 100 eur za vozidlo bez ohledu na objem nádrže. Tato plnička je registrovaná v evropské síti vodíkových stanic.

Další veřejnou vodíkovou stanici se chystá otevřít společnost Orlen Unipetrol na podzim jako součást čerpací stanice Benzina v Praze na Barandově, která by měla být vhodná pro osobní, nákladní automobily a autobusy. V plánu je do roku 2030 otevřít dalších 28 čerpacích stanic.

Tomáš Šlachta

Vodík jako palivo budoucnosti je už používán i na železnici. Společnost Alstom ho koncem května poprvé představila také v Česku

Foto: Petr Dobiášovský

Ze zápisníku Miroslava Novotného

NĚKTERÉ BANKOVKY PŘESTALY PLATIT. KDY KONČÍ PLATNOST A CO PŘESNĚ DĚLAT

Česká národní banka oznámila, že skončí platnost některých bankovek. Do kdy je výměna možná? Jak poznáte bankovky, jejichž platnost vypršela? Kam jít a kde neplatné bankovky vyměnit za nové? Čtete níže:

Česká národní banka postupně vyřazuje starší vzory bankovek z oběhu v rámci kontroly hotovosti při jejím zpracování. Přesto je dost dobře možné, že některé z bankovek, jimž již brzy skončí platnost, mají občané ještě u sebe.

Které bankovky přestaly platit?

Platnost vypršela následujícím bankovkám:

- 100 Kč vzory 1995 a 1997
- 200 Kč vzory 1996 a 1998
- 500 Kč vzory 1995 a 1997
- 1000 Kč vzoru 1996
- 2000 Kč vzory 1996 a 1999

V oběhu zůstávají platné následující vzory:

- 100 Kč vzoru 2018
- 200 Kč vzoru 2018
- 500 Kč vzoru 2009
- 1000 Kč vzoru 2008
- 2000 Kč vzoru 2007
- 5000 Kč vzory 1999 a 2009

Ze starších vzorů zůstává v platnosti tedy pouze bankovka v hodnotě 5000 Kč.

Jak poznat neplatné bankovky?

Nejvýraznějším poznávacím znamením je stříbrný ochranný proužek na bankovce, který ji protíná odshora dolů. Při naklonění staré bankovky se ochranný proužek nemění. Novější bankovky mají tento proužek podstatně tlustší a jeho barva se při naklonění mění z hnědofialové na zelenou. Jednotlivé vzory odlišuje i letopočet, který najdete na lící straně bankovky.

Ochranné prvky nových bankovek byly celkově posíleny. Například vodoznak byl doplněn o číslice a symbol. Některé nové bezpečnostní prvky jako ornamenty jsou viditelné v ultrafialovém světle.

Dokdy starší bankovky platí:

Platnost zmíněných bankovek skončila již 30. června 2022. K 1. červenci 2022 už s těmito bankovkami nelze platit. Neplatné vzory bankovek však půjdou nadále vyměnit.

Kde a kdy se výměna bankovek provádí:

Podle zákona o oběhu bankovek a mincí mohou od 1. července 2022 přijímat zneplatněné bankovky pouze úvěrové instituce provádějící

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA

cí pokladní operace (například pokladny v bankách) a Česká národní banka. Úvěrové instituce však budou přijímat neplatné bankovky pouze do 30. června 2024. Po uplynutí tohoto data může výměnu provést už jen Česká národní banka.

ČNB má zastoupení v následujících městech:

- Praha – ústředí včetně pobočky Praha, sekce peněžní
- Brno
- Hradec Králové
- Ostrava
- České Budějovice
- Plzeň
- Ústí nad Labem

Proč se provádí výměna?

ČNB výměnu zdůvodňuje jednotnými pravidly a zprehledněním situace. Bankovky budou vyřazeny stejně, tudíž klesnou obavy z možných padělků. Nové bankovky jsou navíc díky posílení ochranných prvků podstatně bezpečnější vůči paděláním a umožňují snazší zpracování na technických zařízeních.

BRNO UPRAVÍ PROSTOR PŘED HLAVNÍM NÁDRAŽÍM, UPŘEDNOSTNÍ CHODCE PŘED AUTY

Brno omezí vjezd aut k hlavnímu nádraží. V lokalitě, kudy denně projdou tisíce lidí mezi tramvajovými zastávkami, budou platit stejná omezení, která před pěti lety navrhovala předchozí brněnská koalice

Silnice, které vedou podél zastávek, budou vyvýšené a dělníci předláždí chodníky. To znamená, že lidé bezbariérově přejdou na okrajová nástupiště, odkud jezdí třeba tramvaje číslo 1 do Pisárků nebo 12 do Komárova. Z těchto nástupišť částečně zmizí zábradlí.

Mezi výpravní budovou a zastávkou vznikne místo pro přecházení a po odstranění pár kusů hrázení se obnoví průchod, na který byli lidé před lety zvyklí. Na opačné straně dále od výpravní budovy pak zábradlí zmizí takřka

úplně a zruší se parkovací místa. Ploty mezi tramvajovými kolejemi zůstanou. Radní se snažili zrušit i tyto zábrany, ale kvůli bezpečnosti to nedovolil Drážní úřad.

Jak se úprava prostranství dotkne automobilové dopravy?

Auta ve směru od Nových sadů neodbočí doleva do Benešovy ulice, ale jen doprava pod viadukt ke Křenové ulici. Řidiči, kteří přijedou od Křenové a podjedou viadukt, zároveň nebudou moci odbočit směrem k obchodnímu centru Letmo a hlavnímu nádraží, ale jen doprava do Benešovy ulice. Tím se má omezit průjezd aut podél výpravní budovy. Kolem ní budou moci projet pouze dálkové autobusy k nádraží u Gran-

du, hromadná doprava nebo taxíky, policie a cyklisté. Na druhé straně bude silnice přístupná opět jen pro cyklisty, hromadnou dopravu nebo zásobování.

Oprášený projekt

V létě chce magistrát vybrat firmu, která práce za asi 11,5 milionu korun provede. Samotné opravy mají začít v září a trvat tři měsíce. Spolku Brno autem, vadí hlavně zákaz odbočení pro auta a požádal odbor dopravy magistrátu, aby prověřil možné odbočení aut z Křenové ulice doleva k obchodní galerii Vaňkovka, a to ještě před železničním viaduktem. Opráší se tak projekt, který mohl být už čtyři roky hotový. Představená úprava je podle magistrátu maximum možného.

KLASICKÉ PRACOVNÍ DOBĚ ODZVONILO?

Crowdsourcing je zjednodušeně řečeno poptávka po řešení úkolu volnými pracovníky z „davů“ lidí. Takovýto model dělby práce lze využít v mnoha odvětvích. Známými crowdsourcingovými platformami jsou u nás například alternativní taxislužby, kdy skrze aplikaci poptáte taxislužbu a některý z taxikářů ve vašem okolí se vyřešení úkolu ujme.

Podobně lze zajišťovat i služby pro firmy, které mohou ušetřit velké částky za interní zaměstnance a určité druhy činností takto nakupovat zvenčí. Firmy chtějí člověka, který vyřeší jejich problém, a ne takového, který bude pasivně trávit osm hodin na pracovišti. Na druhou stranu mladí lidé chtějí řešit problémy, ne sedět osm hodin na zadku. Crowd-

sourcing je tak formou spolupráce, která vyhovuje oběma stranám.

Změna podle odborníků zřejmě neproběhne ze dne na den, nicméně preference mladých lidí mluví poměrně jasně a do práce budoucnosti se určitě promítnou.

NOVÁ TVÁŘ PRAHY

Přibudou mosty, Vltavská filharmonie a změní se Václavské náměstí i Revoluční

Desítky pražských míst projdou výraznou proměnou. Do roku 2032 by měla být postavena Vltavská filharmonie, vzniknou nové mosty a postupně se promění Václavské náměstí či Revoluční ulice, která se má stát novým bulvárem. Proměnu čeká i park na Karlově náměstí, kde vznikne dlážděné prostranství pro společenské akce a trhy, a Malostranské náměstí bude přehlednější.

O výstavbu Vltavské filharmonie se postará ateliér Bjarke Ingels Group, po světě známý pod zkratkou BIG. Stavba, která vytvoří nový kulturní střed Prahy, by měla být hotová v roce 2031. Základní kámen nového koncertního sálu by měl být položen v roce 2025 a hotová budova se pak otevře návštěvníkům v roce 2032. Do jejich prostor se přesune hudební část Městské knihovny v Praze, vzniknou edukační prostory, zkušebny a studia. Nebude chybět restaurace, kavárna nebo vyhlídková terasa nabízející pohledy na centrum Prahy.

Nové mosty v Praze

Prahu ozdobí i nové mosty. Již letos vznikne

betonová lávka HolKa spojující karlínský a holešovický břeh a rovněž bude položen základní kámen kubistického tramvajového mostu mezi Podolím a Smíchovem.

Tramvajový most veřejnosti známý pod pracovním názvem Dvorecký, jenž možná ponese jméno nedávno zesnulé političky Madeleine Albrightové, získal nedávno kladné vyjádření magistrátu v takzvaném společném řízení, které zahrnuje jak územní rozhodnutí, tak stavební povolení. Most za víc než miliardu korun postaví konsorcium firem Metrostav TBR, Firesta a Strabag. Stavba by měla začít do dvou až tří měsíců.

Na jednom z největších a nejceněnějších přírodních míst v Praze, kterým je Trojská kotlina, probíhá realizace několika projektů. Končí teď tři dílčí projekty. Prvním je úprava trojského nábreží s protipovodňovou ochranou zoologické zahrady, druhým studie na novou lávku propojující Podbabu a Troju přes Císařský ostrov a třetím projektem je oživení celého ostrova, v jehož rámci se rozšířilo koryto řeky a vznikl povodňový park.

Vznikne nový městský bulvár

V Praze by zároveň měla vyrůst nová městská třída, přesněji by se v ní měla přeměnit Revoluční

ulice. Proměna se bude týkat především nové dlažby včetně chodníků, které jsou teď asfaltové. V celé ulici klesne povolená rychlost na 30 kilometrů za hodinu. Bulvár dostane širší chodníky, podél bude několik nových stromů a přibudou lavičky i pítka. Cílem je povýšit Revoluční třídu na plnohodnotný městský bulvár, který je příjemný zejména pro pěší. Rekonstrukce je spojena primárně s dopravním řešením, takže tam vznikne i nový cyklopruh. Z Revoluční bude vytvořena promenáda s širokými chodníky, kvalitními povrchy, lavičkami a lépe dostupnou MHD.

Změna se připravuje i pro Letiště Václava Havla, kde by měl před terminály 1 a 2 vzniknout moderní veřejný prostor plný zeleně. Vozovka se utlumí a do středu zájmu se budou stavět především chodci, kterým by měla být určena i nová, moderní kolonáda.

Na Václavském náměstí by mělo vyrůst zelené prostranství, jímž budou projíždět tramvaje. Změní se i Malostranské náměstí, Karlovo náměstí, Kampus Dejvice, ale i ulice Vinohradská nebo Rohanský ostrov. Proměnou by měly projít i ulice Bělohorská, metro Písnice, vysočanské náměstí OSN, sídliště Baba nebo železniční most na Výtoni.

CZ LOKO vyhrálo velkou zakázku pro ZSSK CARGO, poprvé se spojí na modernizaci s Chorvaty

Modernizace bude probíhat ve spolupráci s firmou TŽV – Gredelj ze skupiny Budamar. Společnost CZ LOKO získala svoji zatím největší zakázku na Slovensku

Pro státního nákladního dopravce ZSSK Cargo modernizuje 20 lokomotiv 742 na modernější stroje EffiShunter 1000M. Součástí zakázky je opce na 20 dalších.

Vítězství CZ LOKO vyplývá ze slovenského registru smluv, kontrakt byl podepsán včera. Podle smlouvy dojde k dodání čtyř strojů vybavených ETCS a šestnácti bez ETCS. Podle podmínek tendru by mělo jít o podobnou proměnu lokomotiv z ČKD Praha, jakou CZ LOKO provádělo například pro ČD CARGO. Hodnota zakázky zveřejněna nebyla.

Soutěž byla vypisována už loni v září, účastnil se ještě ŽOS Zvolen. Firma byla ale kvůli nesplnění kvalifikace vyloučena. Modernizace lokomotiv 742 na téměř nové hnací drážní vozidlo je jedním z nejúspěšnějších produktů CZ LOKO.

V Chorvatsku proběhne modernizace rámu a montáž

Zakázka je pro CZ LOKO v něčem nová: poprvé se dohodl český výrobce na spolupráci s chorvatskou společností TŽV – Gredelj ze Záhřebu. Patří do slovenské skupiny Budamar. V Chorvatsku proběhne modernizace rámu a finální montáž, v jihlavském závodě CZ LOKO se budou modernizovat podvozky a nové pa-

EffiShunter 1000 představuje vrchol současného vývoje CZ LOKO. Je určen jak pro provoz na průmyslových vlečkách v nejnáročnějších podmínkách, tak pro traťovou službu. Pro tyto účely může být vybaven evropským zabezpečovacím systémem ETCS. Schválení dle mezinárodně uznávaného certifikátu TSI zaručuje maximální možnou interoperabilitu v zemích Evropské unie

Foto: CZ LOKO

kety pro lokomotivu. První dvě lokomotivy budou komplety z Jihlavy.

Řada 742 se vyráběla v ČKD v letech 1977 až 1986. Při komplexní modernizaci vznikne prakticky nové vozidlo. Původní zůstává jen podvozek a hlavní rám. I tyto části ale procházejí hlavní opravou a mnoha úpravami. Výkon spalovacího motoru 1 000 kW umožňuje maximální rychlost 100 km/h.

REGISTRACE UCHAZEČŮ O ZAMĚŠTNÁNÍ ANEBŮ ŽÁDOSTI O PODPORU NA ÚŘADU PRÁCE

Připravila
Bc. Renata Dousková

Pokud zaměstnanec přijde o zaměstnání, může se registrovat na některé z poboček Úřadu práce České republiky, **v místě obvyklého pobytu** (dříve bylo povinností se registrovat v místě trvalého pobytu). K registraci

bude potřebovat **platný průkaz totožnosti**, kterým může být občanka, cestovní pas, ale i náhradní doklad, který obsahuje potřebné údaje.

Následně budete muset přinést také **potvrzení o ukončení pracovního právního vztahu** anebo případně o náhradní době pojištění. U absolventů je nutný doklad o nejvyšším ukončeném vzdělání.

Způsoby podání žádosti o zaměstnání nebo o podpory na ÚP:

- **osobní návštěvou** podatelny úřadu práce v místě obvyklého anebo trvalého bydliště (pokud se na něm zdržujete),
- **poštou** zaslat vyplněnou a podepsanou žádost
- **elektronickou komunikací** prostřednictvím **datové schránky** anebo **emailem s uznávaným elektronickým podpisem**.

V případě potíží při vyplňování formulářů lze využít bezplatnou poradenskou linku Call centra ÚP ČR s číslem 800 779 900 anebo také můžete požádat o informace emailem. K tomu již elektronický podpis anebo datová schránka není třeba.

Potřebné formuláře pro evidenci na úřadu práce a žádosti o podporu:

- Žádost o zařazení evidence na ÚP

- Žádost o zprostředkování zaměstnání
Pokud si pak chcete zažádat rovnou i o **podporu v nezaměstnanosti** anebo při rekvalifikaci, budete potřebovat tyto formuláře:

- Žádost o podporu **v nezaměstnanosti** – nelze ji podat samostatně, ale pouze v kombinaci s formulářem žádosti o zprostředkování zaměstnání.

- **Zájem o zvolenou rekvalifikaci** – povinnost být v evidenci jako uchazeč nebo zájemce o zaměstnání. Úřad práce pak může financovat plně nebo částečně tři varianty rekvalifikací. Na úhradu rekvalifikace nárok automaticky nevzniká.

Pro osoby, které v zaměstnání skončily, je evidence na ÚP výhodná proto, že je jim **státem hrazeno zdravotní pojištění**. Sociální pojištění nikoliv, ale doba strávená na ÚP se za splnění předem stanovených podmínek počítá do **náhradní doby pojištění** pro nárok na starobní důchod.

Jednal NeRV OSŽ – Úspěšné prosazování nárůstu mezd

Dokončení ze str. 1

Poslední podaná informace se týkala hodnocení mezd u společností.

Místopředsdkyně NeRV Magdalena Stránská a místopředseda NeRV Tomáš Šlachta podali zprávu z výjezdního jednání Ústředí OSŽ, které se konalo v rekreačním středisku OSŽ ve slovenských Rajeckých Teplicích.

Zde byly podány informace o jednání Dozorčí rady Dopravního zdravotnictví, kde bylo řešeno rovněž nově vzniklé Call centrum pro pracovní lékařské služby, či nedostatek personálu. Dále Tomáš Šlachta informoval o situaci ve společnosti NYMWAG Nymburk, následující informace se týkala společnosti RegioJet, kde je blokováno kolektivní vyjednávání, nicméně jsou připravena další jednání. Ještě informoval, že Drážní úřad na podkladě připomínek místní ZO OSŽ a na základě projednávání se zaměstnavatelem za účasti vedení NeRV, zapracovává dodatek ke kolektivní smlouvě týkající se Home Office.

Magda Stránská doplnila, že na posledním jednání Ú OSŽ vypukla hodinová diskuze u ČD, Carga a SŽ k problematice komunikace ZO OSŽ versus ústředí a PV s jednotlivými místopředsedy OSŽ (ČD, ČD CARGO, SŽ). Konstatovala rovněž, že u NeRV OSŽ se tento problém téměř nevyskytuje.

K pravidelným informacím NeRV patří stav kolektivního vyjednávání v základních organizacích. Vzhledem k různým délkám platnosti

kolektivních smluv probíhá kolektivní vyjednávání u nedrážních prakticky celý rok. U některých společností jsou již uzavřeny a u některých se začne vyjednávat.

V Brně bylo uzavřeno memorandum odborových organizací u společností, které mají vazbu na město, o společném postupu při kolektivním vyjednávání v oblasti navýšení mezd nebo benefitů.

U společnosti RegioJet pokračuje jednání ohledně odborové organizace, která nekomunikuje a tím brání kolektivnímu vyjednávání. Bude osloveno SPO OSŽ ke konzultaci dalšího postupu při kolektivním vyjednávání.

Za NeRV je gestorem při vyjednávání o kolektivní smlouvě u společnosti Arriva vlaky Bc. Renata Dousková.

Co se týče mezd ve společnostech, jejichž odboráři spadají pod NeRV, tak u Wagon Loster došlo ke snížení mzdových výměrů a kolektivní vyjednávání i k této problematice začne v září letošního roku, u OHLA ŽS je kolektivní smlouva platná, problémy s placením faktur ovšem nastaly na slovenských stavbách, v TSS, ve Starém Plzenci byl proveden převod zaměstnanců z konta pracovní doby na rovnoměrně rozloženou, řešila se nespokojenost těchto zaměstnanců, co se týče zakázek tak těch má zatím společnost dostatek.

V ČSKD Intrans došlo k nárůstu mezd, došedavdní benefity zůstávají; rakouské odbory nabídlý spolupráci k rozšíření členské základ-

ny ve společnosti. Uskuteční se jednání se zaměstnavatelem k této problematice.

V SŠTO je kolektivní smlouva podepsaná, došlo k navýšení mezd a důležité je, že zaměstnavatel podporuje činnost odborů.

Ve společnosti Skanska dochází k organizačním změnám, negativně se projevuje nedostatek zakázek, což způsobuje prodlevu při jejich dokončování. Za účasti předsedy ZO OSŽ se ve Švédsku konala evropská rada zaměstnanců ze společnosti Skanska s následným hodnocením.

CZ LOKO má podobně jako řada dalších společností problémy s vysokými náklady na energie a materiály, což prodražuje podepsané zakázky.

Ryko Děčín – práce na další období je zajištěna; po projednání s odbory došlo k navýšení věrnostních odměn a mezd; společnost pořádá společenské akce pro zaměstnance a rodinné příslušníky.

U Dopravního zdravotnictví začne další kolektivní vyjednávání v září, hospodaření společnosti vychází kladně, po projednání s odbory následovala úprava směrnic BOZP.

Nárůst mezd zaznamenala většina společností, což je pozitivní jev.

V termínu 23. až 25. srpna se uskuteční V. Sportovní hry seniorů OSŽ za účasti družstva seniorů ze sekce NeRV. Ve dnech 7. až 9. září se bude konat výjezdní jednání a školení NeRV.

Tradiční odměňování oslavenců. Zleva Martin Semirád, Petr Dvořák a Lukáš Chromek. Drobné dárky jim předala Bc. Renata Dousková

Foto: Filip Houdek

PITNÝ REŽIM A OCHRANNÉ NÁPOJE

Stále se v praxi setkáváme s tím, že někteří zaměstnanci a zaměstnavatelé tyto dva zcela odlišné názvy nerozlišují, mnohdy je dokonce považují za jedno a to samé. Jenže tomu tak není, opak je pravdou. Pitný režim je zásobování pracoviště pitnou vodou v dostatečném množství, ať už ve formě kohoutkové nebo balené pitné vody. Množství takto dodávané vody nelze nijak omezovat ani nelze stanovovat předepsané množství vody na jednoho zaměstnance. Potřeba pít je totiž ryze individuální potřebou a nelze jí omezovat. Jednoduše řečeno, pokud mám žízeň, musím mít možnost se kdykoliv napít. V rámci výkonu kontrolní činnosti nad stavem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci naší svazovou inspekci BOZP se občas setkáváme s tím, že na pracoviště není přivedena pitná voda a zaměstnanci dostávají na celou směnu pouze 1,5 litru balené pitné vody na pokrytí jejich pitného režimu, což je z hlediska BOZP nepřijatelné. Na druhé straně ochranný nápoj je ten, který je poskytován na pracovištích, kde se vyskytují nepříznivé mikroklimatické podmínky (např. extrémní horka). Účelem ochranného nápoje je chránit lidský organismus před vlivy nadměrného tepla.

Na ochranný nápoj však nemá nárok každý zaměstnanec. Ochranné nápoje se poskytují zejména zaměstnancům na pracovištích, kde se vyskytují nepříznivé mikroklimatické podmínky, a to za stanovených podmínek. Například svářeči, soustružníci a skláři mají nárok na ochranné nápoje již při dosažení teploty na pracovišti 26 °C a více, administrativní pracovníci mají nárok až při dosažení teploty na pracovišti 34 °C a více. Ochranné nápoje mají svůj speciální účel – doplnit ztrátu tekutin a minerálních látek, ke které dochází při pocení a dýchání, a to až do výše 70 % ztráty za osmihodinovou směnu. Zatímco pitnou vodu musí zaměstnavatel zajistit všem zaměstnancům bez ohledu na teplotu. Dále je třeba upozornit na to, že pitná voda slouží nejen k zajištění pitného režimu, ale i k poskytnutí předlékařské první pomoci. Co se týká zajištění pitného režimu i poskytování ochranných nápojů, tuto problematiku řeší zejména ustanovení § 8 (ochranné nápoje) a § 53 (pitná voda) nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci v platném znění a většina zaměstnavatelů má k této problematice zpracován svůj vnitřní předpis (opatření, směrnici).

Často se nás v rámci metodické pomoci dotazují, jaké mají být ochranné nápoje. Zde záleží na konkrétních podmínkách (třída práce, druh práce). Jedná se o poskytování slabě, případně středně mineralizovaných a pramenitých vod atp. Výše uvedenou problematiku je možno případně konzultovat s oddělením BOZP Odborového sdružení železničářů.

Z jednání Ústředí OSŽ

Milan Sedlák

Ústředí OSŽ jednalo v Rajeckých Teplicích

V čarokrásném prostředí Rajecké doliny s bohatou historií a termálně léčivými prameny, v hotelu Skalka patřícímu Odborovému sdružení železničářů, se ve dnech 8. až 10. června konalo výjezdní jednání Ústředí OSŽ. Na programu mělo kontrolu plnění úkolů, informace ze zásadních jednání, informace o vzdělávání funkcionářů OSŽ v I. pololetí 2022 a návrh vzdělávacích aktivit OSŽ na II. pololetí letošního roku – odborná školení pro členy a funkcionáře ZV ZO.

Jednání řídil předseda OSŽ Mgr. Martin Malý. Většina uložených úkolů je plněna

průběžně, z těch splněných se jedná především o nákup státních dluhopisů a o vyjádření stanoviska Ústředí k žádostem o udělení souhlasu s prodejem nemovitostí.

Ústředí OSŽ schválilo záměr nakoupit pro OSŽ státní dluhopisy České republiky.

Co se týče souhlasu s prodejem nemovitostí pověřilo Ú-OSŽ Sociálně-právní oddělení OSŽ-Ú, aby dalo své stanovisko na vědomí základním organizacím, které o souhlas s prodejem svých nemovitostí požádaly.

Informace ze zásadních jednání poskytli jednotliví místopředsedové OSŽ, případně doplnili tajemníci, a za NeRV OSŽ vystoupil místopředseda NeRV OSŽ Tomáš Šlachta.

Štěpán Lev, místopředseda OSŽ a předseda Podnikového výboru OSŽ při ČD (PV), a. s. se mimo jiné zmínil o jednání s řediteli odborů GR a představenstva ČD, kde byl prezentován průzkum spokojenosti zaměstnanců ČD.

Dále se zmínil o své účasti na 6. kongresu ETF v Budapešti a rovněž informoval o IX. sjezdu Odborového sdružení železničářů na Slovensku, kterého se také osobně zúčastnil a který se konal ve dnech 27. a 28. května 2022 v Rajeckých Teplicích. Do funkce předsedy OSŽ byl na další volební období 2022 až 2026 opět zvolen Mgr. František Zaparaník.

První místopředseda OSŽ a předseda PV OSŽ ČD Cargo

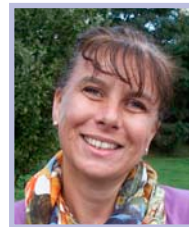
Radek Nekola, se věnoval jednání dozorčí rady, konané ve Špindlerově Mlýně, které probíhalo hybridní formou. Byli zde informováni o od-volání a jmenování dvou nových členů představenstva ČD Cargo.

V rámci svých aktivit na Ukrajině čelí společnost ČD Cargo zvýšené poptávce po vobě obilí a železné rudy. V rámci dalších přeprav čelí zvýšené poptávce i u dovozu ropných derivátů, a hlavně v tuzemsku energetického uhlí k navýšení přeprav. Na zvýšené poptávky však nelze reagovat ze dne na den.

Místopředseda OSŽ a předseda Podnikového výboru OSŽ Správy železnic Petr Štěpánek, referoval o jednáních v rámci společnosti. Na tom nedávném, květnovém, byla probírána stále nedorozšířená otázka rozpočtu C-FKSP a digitální zaměstnanecké karty.

Informace z NeRV OSŽ podal místopředseda NeRV OSŽ Tomáš Šlachta týkající se dění v nedrážních společnostech (viz str. 1 a 6).

Martin Vavrečka, místopředseda pro správu majetku OSŽ, podal informace o stavu rekreačních zařízení OSŽ a průběhu rekonstrukcí vybraných objektů.

Milí přátelé, pokračujeme v informacích o tuberkulóze.

Tuberkulóza (TBC) – původcem je *Mycobacterium tuberculosis* – Kochův bacil. V současnosti je velkým problémem u osob se sníženou imunitou a u pacientů s AIDS v rozvojových, i ve vyspělých zemích. K jejímu šíření přispívá migrace lidí, abúzus drog, alkoholu, podvýživa. Šíření původce podporuje jeho odolnost k zevním vlivům, malá infekční dávka, k infikování neimunního jedince postačí jen několik málo bakterií. **Zdrojem onemocnění je nejčastěji nemocný člověk.** Přenos původce probíhá většinou respirační cestou, méně jiným způsobem. *Po průniku do organismu, většinou do plic, jsou mykobakteria zanesena do lymfatických uzlin plicního hilu. Rozvíjí se buněčná imunitní odpověď, při které dochází k uvolnění mediátorů zánětu a aktivaci buněčné obranné reakce, výsledkem je tvorba specifických ložisek – granulomů. Infikované ložisko a infikovaná spádová lymfatická uzlina jsou označovány jako primární komplex. Odtud se mohou mykobakteria šířit lymfatickými cestami do dalších orgánů (mozek, urogenitální systém, klouby, kosti, kůže), kde vznikají sekundární granulomy. Granulomy mohou ve svém centru znekrtovat a rozpadnout se - kaseifikace (zesýrovatění). Mykobakteria v malých granulomech jsou imunitní reakcí zničena, velké granulomy se opouzdří a posléze kalcifikují. Mykobakteria v jejich centru jsou pro imunitní buňky nepřístupná a v dominantní podobě přetrvávají v organismu po různě dlouhou dobu. Při oslabení imunity z různých příčin může dojít k reaktivaci nebo reinfekci onemocnění. Pokud se dostanou mykobakteria do krevního řečiště, dochází k miliárnímu rozsevu, kdy se granulomy vytvářejí prakticky ve všech orgánech a dochází ke generalizaci infekce. Klinicky je aktivní TBC chronický proces, který může unikat pozornosti. Na onemocnění je nutně pomýšleno vždy při chronické únavě, subfebrilích, profúzních nočních potech, při hubnutí a při déletrvajícím kašli z počátku bez a později s produkcí sputa. **Neléčená či pozdě rozpoznaná TBC vede ke smrti pacienta.** Nezbytným předpokladem správné a účinné terapie je včasná diagnostika onemocnění a zahájení vhodné antituberkulózní terapie. Při podezření na TBC musí být pacient komplexně vyšetřen (důkladná anamnéza, rtg plic, biochemické, hematologické, histologické vyšetření) a ve spolupráci s klinickým mikrobiologem - laboratorní vyšetření k určení etiologického agens onemocnění.*

Klinický obraz. Klinická manifestace plicní tuberkulózy je variabilní. Někteří nemocní jsou bez obtíží, tuberkulózní proces je náhodným nálezem při rentgenologickém vyšetření z jiných důvodů.

U některých je dramatický začátek někdy s masivní hemoptýzou (kašláním krve). Přítomné symptomy jsou často nenápadné s projevy zvýšené únavnosti, pocení, úbytku tělesné hmotnosti, celkový pocit nepohody a subfebrilií. Jsou často přisuzovány přepracování, psychickému stresu. Kašel se objeví při poškození plic vlastní imunitní reakcí. Postupně progresující průběh s expektorací hlenového či hle-

nohnisavého sputa, hemoptýza. Vykašlávání krve se objeví, když patologický proces nahodí nějakou plicní cévu, která začne krváčet přímo do plic. Dechové potíže se objevují při rozsáhlém plicním postižení nebo přítomnosti výpotku. Pokud „chřipkové“ potíže (flu-like) trvá déle než 2 týdny, nutné pomýšlet na tuberkulózu. U rozvinuté miliární tuberkulózy je akutní začátek s dechovými obtížemi, na začátku může chybět odpovídající rentgenologický nále. Fyzikální nále. nemusí vybočovat z fyziologických mezí, někdy jsou přítomny vedlejší suché nebo vlhké fenomény, známky pleuritidy (zánět pohrudnice).

Vzácné mimoplicní formy tuberkulózy – střešní tuberkulóza a tuberkulózní zánět mozku. Specifickou formou tuberkulózy je skrofulóza (krtice), kde jsou napadeny lymfatické uzliny na krku a jejich zvětšení vytváří na krku objemné podkožní boule. Dalším zvláštním typem tuberkulózy je kostní forma, která má podobu Pottovy nemoci (postižení obratlí krční a hrudní páteře). U dětí se nemusí tuberkulóza projevit vůbec.

Diagnostika. Jednoznačnou diagnostiku tuberkulózy je izolace mykobakterií. Je možné prokázat acidorezistentní tyčinky během 24 hodin, může se jednat i o mykobakterie atypická nebo falešně pozitivní výsledky. Chybějí údaje o životnosti mykobakterií.

Laboratorní diagnostika. Základem kvalitního mikrobiologického vyšetření je správný odběr vhodného biologického materiálu, jeho správný transport do laboratoře. U respiračních a plicních forem se nejčastěji odebírá sputum, bronchoalveolární laváž, pleurální výpotek, méně často laryngální výtěr. Při podezření na meningitidu se odebírá mozkomíšní mok, na urogenitální TBC - střední proud moči, prostatický sekret, ejakulát, menstruační krev. Žaludeční obsah je odebírán žaludeční sondou. Stoolice je odebírána do sterilních zkumavek. K mykobakteriologickému vyšetření lze zasílat výtěry a stěry z hnisavých procesů, ran, píštělí. Pevné kousky tkáně jsou vždy odebírány do sterilních zkumavek. K odběru tekutých materiálů lze použít injekčních stříkaček, mohou zároveň sloužit k transportu. Krev se odebírá ke zjištění stavu buněčné imunity pacienta.

Diagnostické laboratorní metody v mykobakteriologické laboratoři zahrnují klasické metody mikroskopického a kulturačního průkazu mykobakterií v biologickém materiálu, průkazu pomocí molekulárně biologických metod (MBM). **Mikroskopické vyšetření** umožňuje prokázat přítomnost acidorezistentních tyček (ART) přímo v odebraných materiálech. **Kultivační vyšetření** na pevných i tekutých půdách umožňuje průkaz živých mykobakterií. Jejich generační doba je dlouhá, proto i kulturační vyšetření trvá 6–9 týdnů. Metody urychlené kultivace založené na detekci metabolických produktů rostoucích mykobakterií v uzavřených systémech, zjišťování spotřeby kyslíku v průběhu jejich růstu, prokazují živá mykobakteria v kratší době než klasické kulturační vyšetření. Jejich nevýhodou je, že na negativní výsledek je nutné počkat 6 týdnů.

Moderní molekulárně biologické metody (MBM), založené na prokázání specifických úseků nukleových kyselin typických pro konkrétní mykobakteria, jsou rychlé metody průkazu. V rozmezí několika hodin lze prokázat jejich přítomnost přímo v odebraném biologickém materiálu. MBM lze vyšetřovat genetický materiál ze živých i z neživých mikroorganismů, proto je nutné vyšetření vždy doplnit kulturačním vyšetřením, které prokazuje živá mykobakteria. Jenom živá mykobakteria mohou vyvolat onemocnění. Diagnostický význam má i **histologické vyšetření**, kdy jsou ve vyšetřovaném vzorku prokázány buňky a změny typické pro specifický granulomatózní zánět. **Součástí laboratorního vyšetření je stanovení citlivosti či rezistence mykobakterií na antituberkulotika.**

Nepřímé diagnostické testy k zjištění stavu buněčné imunity, kožní tuberkulínový test (Mantoux). Tuberkulínovým testem je hodnocena kožní reakce pozdní přecitlivělosti po aplikaci derivátu, připraveného z vybraných kmenů mykobakterií. Po 72 h se měří průměr indurace (zatvrdnutí), přičemž za pozitivní je považována indurace větší než 5 mm. Test může být pozitivní nejen po infekci M. tbc, ale též u očkováných osob. Kritériem pro rozlišení postvakcinační a postinfekční imunity je velikost indurace. U osob se sníženou imunitou, u pacientů infikovaných HIV, může být test negativní.

Léčba: Při prokázané tuberkulóze se provádí léčba **speciálními chemoterapeutiky a antibiotiky – antituberkulotika.** Trvá několik měsíců a provádí se na uzavřeném oddělení. **Léčba je povinná a je možné k ní nemocného přinutit.** Protože pacient, který by s léčbou začal a předčasně ji z vlastní vůle ukončil (typické pro bezdomovce), by se nevyléčil a jeho bakterie získají odolnost proti antibiotikům i ostatním lékům. Nakazit se od neléčeného tuberkulózou necitlivou na léky by bylo velice nebezpečné. Dříve se prováděly hrozná **chirurgické zákroky a režimová léčba** v sanatoriích. Klid, čerstvý vzduch, slunce a pestrá strava měly někdy své výsledky. Posilovaly imunitu, ta rozlézájící se tuberkulózu zastavila.

Prevence je očkování speciálním kmenem mykobakteria (mykobakterium Calmette Guerin = BCG mykobakterium), které se provádělo do kůže levého ramene 4. den až 6. týden po porodu. Toto oslabené mykobakterium udělá v místě vpichu kožní primární infekt (a pak i primární komplex), který se zajizví. **Protilátky**, které si proti tomuto prakticky neškodnému BCG mykobakteriu vytvoříme, nás umí chránit i proti nebezpečnému mykobakteriu a tím i proti tuberkulóze. Ochrana není stoprocentní, řada lidí si obranyschopnost nevytvářila. Vzhledem k nižšímu výskytu tuberkulózy **bylo očkování u dětí zrušeno.** Není jisté, zda v budoucnosti opět nebude zavedeno. Nemoc má v ČR nízký výskyt, může se častěji vyskytnout u cizinců pocházejících z méně rozvinutých zemí.

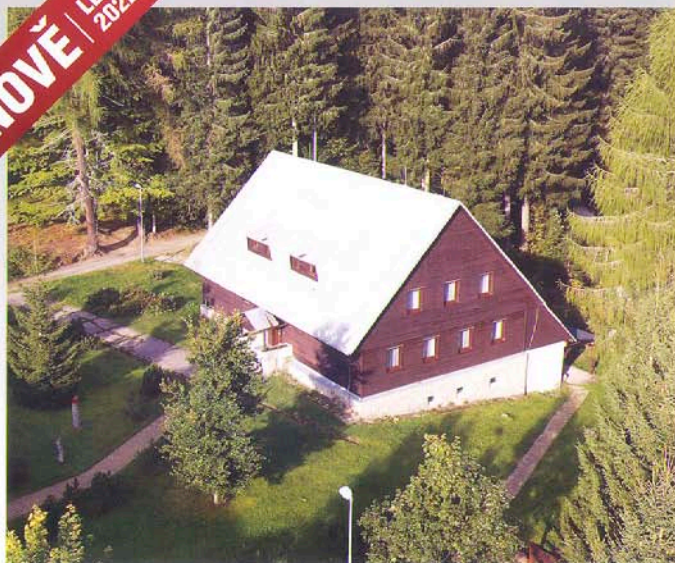

APARTMÁNY GOČAR KOŘENOV

Rekreace OSŽ pro členy a rodinné příslušníky

NOVÉ LÉTO 2022

290 Kč
osoba / noc

Více na:

NOVÉ

www.rekreaceosz.cz

f Rekreace OSŽ

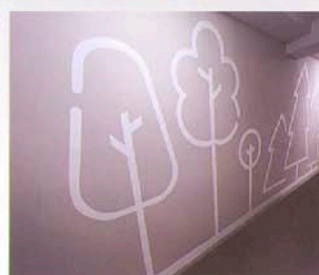
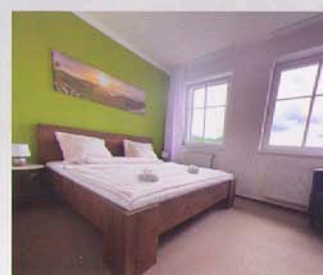
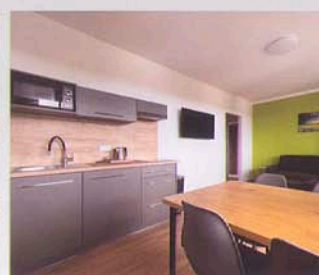

APARTMÁNY OSTRÝ ŽELEZNÁ RUDA

Rekreace OSŽ pro členy a rodinné příslušníky

NOVÉ LÉTO 2022

290 Kč
osoba / noc

Kam za vinařskými zážitky – poznávejte, ochutnejte, bavte se

Za vínem na Podluží

Podluží tvoří jižní část Slovácké vinařské podoblasti. Teplý suchý kraj úrodných rovin je od nepaměti domovem vinné révy. Snad každá obec má ve znaku vinařské symboly keř s hrozny, radlice s košířem či vinařské nože. Rubem je časté poškozování vinic jarními mrazy, proto se zde pěstují odolnější odrůdy Ryzlinků rýnského či vlašského. Z modrých odrůd Zweigeltrebe a Frankovka. Tak plná a aromatická vína jinde nenajdete.

Cabernet Moravia

Tuto plodnou odrůdu vína jemně granátové barvy a černorybízové chuti vyšlechtili v Moravské Nové Vsi. Čtvrtstoletí od prvních pokusů s křížením odrůd Cabernet Franc a Zweigeltrebe došlo v roce 2001 k uznání Cabernetu Moravia. Jak je vidět, tak šlechtění je především pokračování a trpělivost s využíváním zkušeností minulých generací.

Dolní Bojanovice – proslulé vinařstvím a řezbářstvím, nejstarší dochovaný lis na Hodonínsku, uliční řady v Předních a pod Čaganovem, neprobádané sklepy pod Bojanovskou zádruhou;

Dubňany – město opěvované písní Pod Dubňanskou horou, 600 let starý dub, archeologické památky;

Čejkovice – gotická tvrz vybudovaná templáři společně s rozsáhlými sklepy, mimořádné postavení díky historickým památkám: desátkový sklep, zachovalé vřetenové a kládové lisy, žil zde několik let T. G. Masaryk;

Hrušky – se 100 hektary vinohradů patří k největším obcím na Podluží, nejstarší sklepy jsou ve Sklepní ulici, zajímavostí je i velké množství křížků, památníků a soch;

Kostice – na 140 vinařů, ochutnat můžete Chardonnay, Rulandské bílé, Merlot, Cabernet Moravia, pořádány jsou rázovité krojové hody;

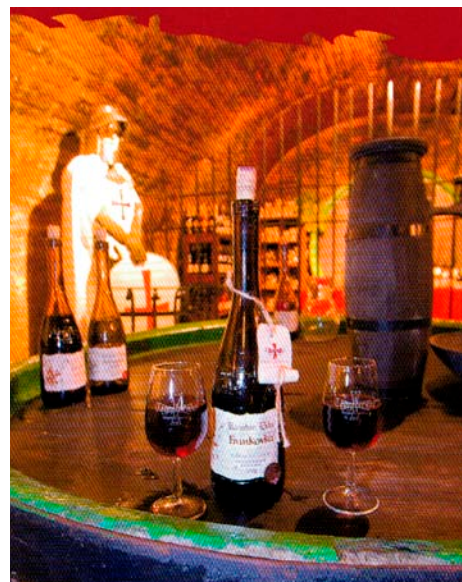
Lanžhot – nejjižnější moravské město s významnými nalezišti řady druhů živočichů, rostlin a hub, zářijové hody v nádherných lidových krojích;

Lužice – 150 let staré vinné sklepy v ulici U Vrchnice;

Mikulčice – poslední lignitový důl u nás, areál Těšínských boud se zemními sklepy, sklepy na Dědině, kterým se říkalo řepáky, vyhlášená mezi milovníky vína je kolonie U myslivecké chaty, národní kulturní památka Mikulčice-Valy (ojedinělé archeologické naleziště), k návštěvě zve knížecí palác, unikátem jsou dřevěné čluny – monoxylly;

Moravská Nová Ves – jedinečnou podívanou vám nabídne historická sklepní ulička U Trati, kde se myší dírou dostanete do vyhlášených uliček Výmol a Zátíší;

Moravský Žižkov – tříkilometrová Žižkovská vinařská stezka navazující na stezku Podluží, ukázky zemědělské techniky minulého století.

Mutěnice – srdce vinařského kraje, téměř každá rodina má svůj vinohrad, lokalita *Búdy* s pěti sty vinnými sklepy zdobenými slováckými ornamenty, rostlinné a figurální motivy na žudech a průčelích;

Nový Poddvorov – sotva 200 obyvatel, každý desátý je vinařským mistrem, 30 metrů vysoká, nová rozhledna vzhledem připomínající těžební věž (*Podluží je známým nalezištěm ropy*);

Prušánky – největší vinařská obec na Podluží, 500 vinných sklepů různých tvarů a velikostí;

Ratíškovice – nejmladší areál na Moravě, osada pod kopcem *Náklo*, bývalá sirná sopka a proto polní trať se jmenuje příznačně *Čertoprda*, lákavá je tříkilometrová trasa pro šlapací drezíny, unikátní je muzeum ve vagonu;

Rohatec – velká obec s kvalitními a tradičními košty, alej na *Kolonii* se 120 let starými lípami;

Starý Poddvorov – nejkvalitnější odrůdy vinné révy, dřevěný větrný mlýn beraního typu s historickou výrobou mouky a přidružených produktů;

Tvrdonice – pravé místo pro milovníky vína, cyklostezka prochází kolem *Sklepní ulice* s dvacítkou vinných sklepů;

Týnec – ve středověku opevněná tvrz desítky vinných sklepů v lokalitě *Malý a Velký Hradištěk*;

Vacenovice – nejstaršími pěstiteli byli habáni, dodnes se pěstují odrůdy Sylván, Veltlín, Frankovka, *Areál Žlábky* používá prvky historického tvarosloví, slavné jsou hody a fašankové průvody.

Co si ještě nenechte ujít

Břeclav – místo s nejstarším slovanským osídlením u nás, vstupní brána do *Lednicko-valtického areálu*, památka UNESCO s empírovým loveckým zámčkem *Pohansko*, zrekonstruovaná pohanská svatyně z počátku 10. století a polozemnice se studnou.

Hodonín – rodiště T. G. Masaryka s jeho sochou v nadživotní velikosti, pozoruhodná je radnice ve stylu norimberské secese s funkční zvonkohrou, unikátem je *Muzeum naftové doby*, díky geologii, díky minerálním pramenům zde najdete vyhlášené lázně na léčbu pohybového aparátu.

Příště:

Za vínem na Pálavu a do *Lednicko-valtického areálu*

Dřevěný větrný mlýn ve Starém Poddvorově

Foto: Iveta Neveselá

SLOVNÍČEK VINAŘSKÝCH POJMŮ

Achtej – z německého Achtel – osmina
Plošná výměra všech vinohradů v obci byla

podělena na tolik achtelů, kolik bylo vinařů
Búda – ve východomoravských nářečích označení přízemní stavby nad vinným sklepem

Fortifikace – obohacení vína o etanol a zahusťený mošt. Cílem dosažení vín typu Portské, Malaga apod.

Frejunk – právo čepovat víno příchozím i právo azylu a nedotknutelnost osob ve vinici

Grúl – druhák, padělek – „víno“ vyráběné z matolin přidáním vody a cukru

Hotař – hlídač vinohradu v době dozrávání hroznů

Kantýř, kantér – dva trámy na nízké podpěře

podél stěny vinného sklepa, na které se ukládají sudy s vínem

Loch – tajná jáma nebo chodba ve sklepech k ukrývání zásob

Nabíjanica, tlučenica – zeď vystavěná přechováním jílů smíchaného s plevami do posuvného bednění

Perkmistr, horní – úředník, který vedl horenské knihy, dohlížel na řádné obdělávání vinohradů a rozhodoval spory mezi vincírem a vinaři

Prezúz, preshaus – označení lisoven podle oblasti

Rampúch – ventilační otvor vinného sklepa

Sur lie – je technologický proces při školení

vína metodou jeho „ležení“ ne jemném kalu z odumřelých kvasinek

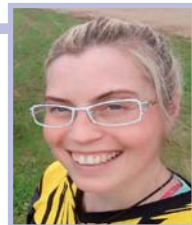
Šíja – úzká klesající chodba spojující předsklepi nebo lisovnu se sklepem

Terroir – prostředí v místě vinice, které má zásadní vliv na kvalitu hroznů a charakter vína. Zahnuje nejen geologické podloží a složení půdy, teplotu, srážky a nadmořskou výšku, ale i tradici, odrůdy révy vinné a umění vinohradníků

Urbář – soupis statků a dávek pro správu vrchnostenského panství ve středověku

Zarážení hory – vinařský obřad při symbolickém uzavírání vinohradů

Žudro – malý klenutý výstupek nad vchodem do sklepa či lisovny, často bohatě zdobený

I SE ŽRALOKY SE DÁ PŘEŽÍT?

Neštěstí nechodí po horách, ale po lidech... ale ti se s tím musí naučit žít

Jsou místa, kde nebezpečí číhá na každém kroku, řekněme, že ve vodě každým záběrem vesla či v moři každým tempem. Ale to neznamená, že budeme sedět doma s obličejem v dlaních a bát se jen očkem vykouknout ven. Je léto, slunce pálí, je třeba vyrazit mezi lidi a užívat si krásu a pohostinnost přírody. A třeba i k moři. Já si vybrala egyptskou Hurghadu, netuše, že se tam zrovna pohybují žraloci a útočí na lidi (ženy!) se smrtícími účinky.

Přežila jsem nejen koupání, ale také potápění. Všude číhá nějaké nebezpečí, jak jsem uvedla v úvodu, jen je třeba zbytečně nepřeceňovat svoje síly a hlavně dodržovat všechna potřebná opatření a neporušovat zákazy. Vždyť i ty jsou určeny na naši ochranu.

Musím podotknout, že Egypt je svým způsobem nádherný. Ať už je to jeho hlavní město

Káhira, nebo tisícileté historické památky. A tak mě, stejně jako ostatní turisty, okouzly obrovské pyramidy, výlet do pouště na velbloudech, plavba na lodi s výhledem na třpiťící se moře a kolem zvědavě proplovajících delfínů, se kterými jsme se měli možnost aspoň na chvíli potápět. I sama Hurghada nám nabídla při prohlídce nezapomenutelné zážitky. Zavítali jsme na rybí tržnici plnou nejrozličnějších druhů ryb, krabů a krevet, dále jsme vyzkoušely oblečení pro ženy, které jsme potřebovaly při návštěvě místní mešity. Slovo závěrem, myslím, že aspoň jednou

v životě by měl člověk zavítat do této zajímavé a krásné země a nakouknout tak do jiného světa, kterým Egypt určitě je.

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Pavel Štiller – Legios Louny

Karel Mlejnek – JLV Praha

Ing. Eva Malá – OHL ŽS, řed. spol.

Zdeňka Cupalová – OHL ŽS, řed. spol.

Bohumil Dráb – TSS Hradec Králové

Ivana Libichová – Drážní úřad